

ULTRABLUES

Kako smo se trije kompanjoni
lotili ultramaratona

Samo Rugelj
Boštjan Videmšek
Žiga X Gombač

ULTRABLUES

Kako smo se trije kompanjoni
lotili ultramaratona

Tretja izdaja

UMco

Ljubljana 2024

**Samo Rugelj
Boštjan Videmšek
Žiga X Gombač**

ULTRABLUES
**Kako smo se trije kompanjoni
lotili ultramaratona**

© Samo Rugelj, Boštjan Videmšek, Žiga X Gombač, 2014, 2015, 2016, 2024

Izdajatelj in založnik

UMco d. d. / Zbirka Preobrazba

Za založbo: Renate Rugelj

Urednik knjige: Urban Vovk

Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba

Oblikovanje in postavitev: Žiga Valetič

Avtor vseh fotografij: Drago Videmšek

Tisk: Camera d. o. o.

Naklada: Tretja izdaja, prvi natis, 200 izvodov

Ljubljana 2024

Vse pravice pridržane. Brez poprejšnjega pisnega dovoljenja s strani založnika se ne sme noben del te publikacije reproducirati oziroma distribuirati v nobeni obliki in na noben način.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

796.422.16(092)

821.163.6-94

RUGELJ, Samo

Ultrablues : kako smo se trije kompanjoni
lotili ultramaratona / Samo Rugelj, Boštjan
Videmšek, Žiga X Gombač ; [avtor vseh
fotografij Drago Videmšek]. - 3. izd., 1. natis. -
Ljubljana : UMco, 2024. - (Zbirka Preobrazba)

SBN 978-961-7225-04-4

COBISS.SI-ID 203787779

UMco d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
tel.: 01/ 520 18 39, e-pošta: bukla-urednistvo@umco.si, www.bukla.si

Vsebina

Prolog

Samo:	<i>Danes ni sproščenega pogovora, danes ni štosov</i>	15
Boštjan:	<i>Nihče od nas v nobenem primeru ni pripravljen na poraz</i>	17
Žiga:	<i>Ostati moram zbran</i>	18

Prvi del 127 ur

ali kako se je vse skupaj sploh začelo

Konec julija

Samo:	<i>Vsake toliko časa potrebujem še kak postranski projekt v izključno moški družbi</i>	23
Boštjan:	<i>To ne sme biti »še ena obveznost«</i>	28
Žiga:	<i>Kadar mi je zares težko, se vrnem na začetek, v tekaško maternico</i>	31
Samo:	<i>Boštjan v Logarski dolini, Žiga na Grintovcu, jaz pa ...</i>	35
Boštjan:	<i>Začeli smo, zdaj ni umika</i>	38
Žiga:	<i>PST, prvič</i>	41

Avgust

Samo:	<i>Nekaj za na žlico</i>	47
Boštjan:	<i>Egosafari?</i>	51
Žiga:	<i>Jutro, vedno znova</i>	53
Samo:	<i>Kako teči več kot šestkrat letno?</i>	56
Boštjan:	<i>Stalna pretreniranost</i>	60
Žiga:	<i>Tamar v očetovi družbi</i>	63
Samo:	<i>Povedati ali ne povedati za Zion?</i>	65
Boštjan:	<i>Vsako blebetanje v pleksusu povzroča topo bolečino</i>	69
Žiga:	<i>Straight edge</i>	73
Samo:	<i>Ko Zenon ujame svojo želvo</i>	77
Boštjan:	<i>Doma sem tam, kjer so moji</i>	81
Žiga:	<i>Žigolom</i>	84
Samo:	<i>Sedeminštiridesetletnik je obul superge, stopil skozi vrata in izginil</i>	86
Boštjan:	<i>Neumnost</i>	91
Žiga:	<i>Zadnji dnevi poletja</i>	93

September

Samo:	<i>Buklin teden</i>	99
Boštjan:	<i>Vojna</i>	105
Žiga:	<i>Bojčev evangelij</i>	107
Samo:	<i>Včasih je del glasbe tudi tišina</i>	111
Boštjan:	<i>Katja, zviti gleženj in hvaležnost</i>	114
Žiga:	<i>PST, drugič</i>	118
Samo:	<i>Ko te gleda bog Maraton</i>	120
Boštjan:	<i>Maraton za trening</i>	125
Žiga:	<i>Raztreščeni</i>	128
Samo:	<i>Včasih je treba poravnati račune</i>	132
Boštjan:	<i>(Zelo) slaba kri, petdesetkilometrski tek po Ljubljani in slabe novice iz Sirije</i>	137
Žiga:	<i>Partnerska kriza</i>	140

Oktober

Samo:	<i>To je samo trening!</i>	143
Boštjan:	<i>Mali triatlon in trdnjava Evropa</i>	149
Žiga:	<i>Corvus cornix</i>	153
Samo:	<i>Pred menoj je teden brez teka</i>	156
Boštjan:	<i>Lažna skromnost je najhujša oblika ošabnosti</i>	161
Žiga:	<i>Tekač 383</i>	164
Samo:	<i>Drugi ljubljanski maratonski krog prvič</i>	166
Boštjan:	<i>(Ne)popoln dan in teden</i>	171
Žiga:	<i>Zasebna projekcijska platna</i>	176

Drugi del **Trije možje se klatijo** ali kako so se trije kompanjoni lotili priprav

November

Žiga:	<i>Pred slovesom</i>	193
Samo:	<i>Polhograjski dolomiti, prvič</i>	198
Boštjan:	<i>Poškodbe, težave, drama queen!</i>	207
Žiga:	<i>Dvomiti je človeško!</i>	210
Samo:	<i>Flow</i>	214
Boštjan:	<i>»Kaj zdaj? Kam zdaj?«</i>	219
Žiga:	<i>Če zablokira motor ...</i>	222
Samo:	<i>Cesta je tam, kjer si ti</i>	225
Boštjan:	<i>Tečem, torej sem</i>	233

December

Žiga:	<i>Maraton za Sofio</i>	237
Samo:	<i>Na biblijskem terenu</i>	244

Boštjan:	<i>Priprave</i>	250
Žiga:	<i>Lokalec</i>	257
Samo:	<i>Kaj bi naredili, če bi vedeli, da ne boste prišli do cilja?</i>	261
Boštjan:	<i>Osebna tekaška molitev</i>	266

Januar

Žiga:	<i>Obratovalnice</i>	271
Samo:	<i>Pet prstov na roki mojega življenja</i>	277
Boštjan:	<i>Ta večni občutek krivde</i>	287
Žiga:	<i>Športna zapuščina</i>	292
Samo:	<i>Zion ali umetnost počasnosti</i>	298
Boštjan:	<i>Dnevniški zapis iz Bejruta</i>	306

Tretji del *Knjiga lobanj* ali kako so trije kompanjoni skoraj spustili dušo

Februar

Boštjan:	<i>Končno sem dojel, da v Utah ne odhajam na tekmo</i>	315
Žiga:	<i>Jastrebov let</i>	318
Samo:	<i>Od evforije do depresije in spet nazaj</i>	322
Boštjan:	<i>Žledolom in železo v žilo</i>	327
Žiga:	<i>Balada o koščku kruha</i>	330
Samo:	<i>Outsiderji, neprilagojenci in umetnost boja z velikani</i>	334
Boštjan:	<i>Poklon risom, risi in Sarajevu 1984</i>	341
Žiga:	<i>Stage dive v življenje</i>	346
Samo:	<i>Povečal sem fotografijo</i>	351

Marec

Boštjan:	<i>Poščijem se na območje udobja</i>	359
Žiga:	<i>Linov upor</i>	363
Samo:	<i>Naloga založnika je, da skrbi za nastajanje novih knjig, revij in časopisov v slovenskem jeziku</i>	370
Boštjan:	<i>Najhujši sovražnik skoraj popolnega je – popolnost</i>	379
Žiga:	<i>Ciljna ravnina</i>	382
Samo:	<i>Če bi se lahko vrnil v preteklost, bi se vrnil v prvi september 1983.</i> ..	388
Boštjan:	<i>Prišli smo do ciljne črte, ki jo moramo prestopiti</i>	393
Žiga:	<i>Enkrat ultras, vedno ultras</i>	396
Samo:	<i>Gledala me je v oči, a v njih je videla mojega očeta</i>	398

Četrtri del **Odrešitev** ali kako so trije kompanjoni (z ekipo) osvajali Ameriko

Konec marca, začetek aprila

Boštjan:	<i>Doživjeti stotu</i>	423
Žiga:	<i>Izvir</i>	426
Samo:	<i>Veselim se jutrišnjega dne</i>	429
Boštjan:	<i>To ni bila tekma, to je bilo potovanje</i>	435
Žiga:	<i>Vrnitev v ring</i>	449
Samo:	<i>Šla bom, kolikor bo treba!</i>	461

Epilog

479

Eno leto po **Ultrabluesu**

481

Deset let po **Ultrabluesu**

487

Dodatek: po poteh Ultrabluesa

499

O knjigi Ultrablues so zapisali

511

»Oglašal se je iz globin svoje narave in delov svoje narave, ki so bili globlji od njega, ker so segali nazaj v maternico Časa. Gnalo ga je samo življenjsko valovanje, plima bivanja, dovršeno veselje nad vsako posamezno mišico, sklepom in kito, v kateri je bilo vse, kar ni bilo smrt, kar je bilo navdušeno in razigrano, kar se je izražalo v gibanju in zmagoslavno letelo pod zvezdami in po obličju mrtve tvarine, ki se ni premikala.«

~ Jack London, *Klic divjine* (prevedel Jože Stabej)

»Stopil sem malo ven, da se sprehodim, pa ostal do sončnega zahoda, kajti iti ven je v resnici pomenilo – priti noter.«

~ John Muir

»Borbo se dobi ali izgubi daleč stran od prič – tam zunaj, v telovadnici in na cesti, dolgo pred tem, preden začnem plesati pod lučmi.«

~ Muhamed Ali

»Želim iti tako daleč, kot lahko grem.«

~ Josef Koudelka

TRIJE KOMPANJONI

Kdo Samo Rugelj, 48 let, 184 cm, 85 kg
Kaj publicist, urednik, založnik, podjetnik
Status poročen, trije otroci – Jan, Žiga in Zoja
Šport planinarjenje, košarka in tek
Prvi maraton Radenci, 1984 – 4:58
Posebnosti nor na »bukle«
Moto Delaj, teči, živi.

Kdo Boštjan Videmšek, 39 let, 179 cm, 69 kg
Kaj (proti)vojni poročevalec in avtor dveh knjig o razmerah v svetu
Status skoraj poročen
Šport smučanje, nogomet, tek, svoj čas plezanje
Prvi maraton Ljubljana, 2003 – 3:19
Posebnosti obseden bralec, vegetarijanec in »anarhoživaliljub«
Moto Pohlep, udobje in mirovanje ubijajo.

Kdo Žiga X Gombač, 38 let, 178 cm, 72 kg
Kaj mladinski pisatelj, medijski multipraktik
Status poročen, dva otroka – Nia in Lin
Šport tek in boks
Prvi maraton Ljubljana, 1997 – 3:42
Posebnosti »straightedger« (življenje brez alkohola in drog z veliko hrupne glasbe)
Moto Per aspera ad astra!

PROLOG

Samo | **Danes ni sproščene pogovora,
danes ni štosov**

Mižim, z očmi vrtam v temo, skušam jo predreti in končno zaspati. Ura je že več kot polnoč, tudi druga uspavalna tableta noče in noče prijeti. Vsakih deset minut se dvignem, pogledam na radijsko uro na nočni omarici, in se zgrozim, kako hitro teče čas. Po prihodu v Ameriko sem najprej pojedel nekaj tablet, da bi čim prej ujel lokalni dan. Danes sem skušal z njihovo pomočjo kar se da hitro zaspati, da bi bil na jutrišnjem ultramaratonu, na finalu našega »projekta ultrablues«, vsaj približno svež in spočit. Ne gre mi najbolje od rok.

Poskušam razosebiti misli, se koncentrirati na nekaj nekonkretne, se s pomočjo kemije razbliniti v začasni nič. Nekajkrat mi to skoraj uspe, potem pa me iz dremeža *nekaj* spet vrže v polno zavest in ponovno glodam naprej: Bomo jutri Ekipa, bomo samo ekipa ali bomo zgolj skupina posameznikov, ki so sicer skupaj prišli na končno destinacijo, potem pa je tu razpadla na svoje sestavne dele? Razmišljam o zadnjih osmih mesecih, o pogovorih zadnjih dveh dni, tuhtam, kombiniram, preobračam ...

Nekaj po četrti me zbudi piskanje alarma. Vesel sem, ko ugotovim, da mi je uspelo zaspati vsaj za tri ure. Tudi Renny, ki je prejšnji večer hitro zaspala ob meni, se požene pokonci. Vstanem, si oblečem vnaprej pripravljena oblačila, začnem jesti vnaprej pripravljeno hrano. Razmišljam o stvareh, ki jih ne smem pozabiti. Čez dobre pol ure smo dogovorjeni pred motelom.

Zunaj je še noč, hladna in sveža. Zebe me. Na nebu lebdi bela oblačna koprena. Z Renny čakava na preostale člane naše karavane, Boštjana in njegovo Majo, Žigo in njegovo Vesno ter Boštjanovega očeta Draga. Na hitro se pozdravimo, potem pa se stlačimo vsak v svoj avto ter se odpeljemo proti štartu, ki je kakih dvajset minut stran.

Na štartu smo zatopljeni vsak vase. Tu ni sproščenega pogovora, s katerim smo si vedno krajšali čas, tu ni štosov, s katerimi smo se zbadali med pripravami. Gledam Žigo, ki se ozira naokoli, gledam Boštjana, ki ne ve čisto dobro, kaj bi počel, stiskam se k Renny, da se preveč ne ohladim. Mehur imam napet, zato nekajkrat stečem odtočit, a imam vseeno ves čas občutek, kot da se v nekaj minutah ponovno napolni.

Ko se ultramaraton začne, si z Boštjanom in Žigom sežemo v roke, potem pa krenemo na pot. Ne, nismo jezni, nismo skregani, a med nami ni tiste iskrene vznesenosti, s katero smo pred dobrimi osmimi meseci začeli ta naš projekt, naš ultrablues.

Počasi stečem po asfaltni cesti, ki kmalu prečka magistralno in zavije navkreber proti mesam, gorskim platojem, po katerih je prepoznavna ta rdeča pokrajina. Tekači v svojih mislih skoncentrirano gledajo predse, saj je pred njimi dolga pot. Mi trije tečemo v rahlo ukrivljeni liniji, Žiga na levi je malce spredaj, Boštjan kot vedno na sredi skrbi za zvezo, jaz na desni že zaostajam korak ali dva. Namerno? Ne vem, morda danes za spremembo tudi namerno.

Spet me začne tiščati v mehurju. Vem, da se bo asfaltna cesta kmalu zožila v makadamski kolovoz, kjer se bo težje umakniti na stran. Zato tik pred zožitvijo izskočim iz kolone.

»Kam greš?« vzklikne Boštjan.

»Scat grem,« odvrnem, »pojdi ti kar naprej.«

»Ni šans,« reče, »počakal te bom,« in tudi on skoči iz kolone.

Žiga se na hitro ozre proti nama.

Boštjan | **Nihče od nas v nobenem primeru ni pripravljen na poraz**

Stal sem, premražen do kosti, med skupino popolnih tujcev. Njihove naglavne svetilke so snope svetlobe metale stran od njihovih pogledov. Vsak zase je bil prisotno odsoten. Tresla me je trema. Le še tri minute so nas ločile od zaključne epizode osem mesecev dolgega projekta, v katerem smo se trije površni znanci in maratonce spremenili v tri, za spodoben ultramaraton in še kak dodatni *netekaški* projekt pripravljene prijatelje. Tako bi moralo biti. Na to smo se pripravljali.

Opazoval sem aktivno pasivnega Žigo, telesno najboljše pripravljenelega moža v ekipi. Opazoval sem Sama, ki je med pripravami najbolj napredoval in sveto verjel v ekipni algoritem, zjutraj pa je deloval šibkeje kot kadar koli. Preveril sem svoj srčni utrip. Bil je višji kot med najtežjim treningom. Zalival me je adrenalin. Šklepetal sem kot arktični naključni plavalec.

Nihče izmed nas v nobenem primeru ni pripravljen na poraz. V nobenem primeru! Vse moram(o) narediti, da se v določeni časovni normi prebijemo prek teh sto kilometrov puščav in gora, sem si govoril. Kaj pa je to – cel dan sorazmerno počasnega teka!? Saj si preživel že marsikaj težjega ... Ni ravno zaleglo.

Desno koleno, ki mi je v zadnjih nekaj dneh vzelo precej samozavesti, je »delovalo«. Bolj ko se je bližal štart, bolj tih je bil

notranji dialog. Upal sem, da se triki uma pripravljajo na dvig bele zastave. Le tako bom lahko deloval ekipno in skušal umiriti (ne)pričakovana trenja v moštvu. Odštevanje pred štartom sem zategadelj skoraj preslišal.

Krenili smo. Kolona lučkarjev je v temi bezljala proti mitskim goram južnega Utaha. Tekel sem med Žigom in Samom. V strnjeni koloni tako ali tako nihče ni mogel teči svojega tempa. Računal sem, da bodo »okoliščine« poskrbele za preživetje ekipe.

Samov mehur je psihosomatsko pušcal. Brez besed je odvil s poti. Žigo je potegnilo naprej.

Žiga | **Ostati moram zbran**

Virgin, Utah, ZDA. Štart teka Zion Ultras je oddaljen vsega nekaj minut. Pred menoj je deset in več ur teka oziroma sto kilometrov neznanega terena. Stojim na cilju osemmesečnih priprav, sem povsem miren in pripravljen, da se podam na pot.

Ne motita me ne nervoza, ki para ozračje, ne jutranji mraz, ki se zažira v mišice, ne razigrana družčina ostalih tekačev. Če sem iskren, okolico komaj zaznavam. Pot k sebi, ki se je začela pred nekaj dnevi, se je končala v pravem trenutku in na pravem kraju. Da si dokončno potrdim srečanje s seboj, nekajkrat globoko vdihnem in za par trenutkov zaprem oči. Okolica izgine. Zagrneta me tema in tišina. Boks me je naučil, da moraš v ring vstopiti osredotočen in zbran. Navlaka zunanjega sveta mora ostati zunaj. Misel mora biti čista in usmerjena v izziv, ki je pred teboj.

Pripravljen sem na zvok gonga, ki bo označil začetek.

Ko odprem oči, je do štarta manj kot minuta. Še zadnjič preverim, ali je vse na svojem mestu tudi glede »mehanike«. Superge so zavezane dvojno, obliži so prilepljeni čez bradavice, vazelin je namazan po stegnih, da ne bi prišlo do odrgnin. Tu

so hrana, pijača, obe lučki, rokavice, kamela, geli, proteinske ploščice ... Obrnem se k Vesni, ji prikimam in jo stisnem v močan objem. Stisnem roko kompanjonoma in že zaslišimo glasen *gooooooooo*, ki napove začetek tekme.

Začnem previdno. Ne pustim, da bi me skupina potegnila za seboj. Na svoji desni čutim Boštjana in Sama, sam začnem preverjati svojo dnevno formo. Do sebe sem prišel, zdaj se moram ozvočiti s terenom, z njegovim značajem in zunanjimi okoliščinami. Gre za proces, za katerega vem, da bo trajal nekaj kilometrov.

Ostati moram zbran.

Po nekaj sto metrih Samo nepričakovano odvije na stran. Ustavi se in izstopi iz kolone tekačev. Boštjan se mu pridruži.

Prvi del

127 ur

ali kako se je vse
skupaj sploh začelo

Konec julija

Samo | **Vsake toliko časa potrebujem še kak postranski projekt v izključno moški družbi**

Pustolovščine se začnejo na različne – včasih tudi zelo običajne – načine. Naša se je začela z menjavo mojega mobilnega telefona. Ena od stvari, ki jih je takoj po vklopu in nastavitvi začel izvajati novi in pametni samsung, je bila sinhronizacija mojega poštnega predala na namiznem računalniku s prenosnim telefonom. V principu je to pomenilo prenos kakih deset tisoč mailov, za kar sem ocenil, da bi tudi ob ves čas vklopljeni brezžični internetni povezavi potreboval dan ali dva. Zato sem se urno lotil čiščenja arhivov stare pošte, ki je nisem imel pametno razdeljene v raznih podmapah znotraj svojega poštnega predala. Vzel sem si nekaj ur znotraj umirjenega poletnega delovnega dne in počasi ter dodobra počistil prastaro pošto. Pri tem sem našel tudi Boštjanov mail izpred osmih let, ko mi je poslal v avtorizacijo najin pogovor o takratnem stanju v slovenskem založništvu. Glede na to, da sva se z Boštjanom ravno dan prej dobila ob kavi, da malo predebatirava tekoče dogodke, sem odprl njegovo sporočilo, ga preletel, potem pa mu ga poslal z dopisom:

»Živijo. Evo, brišem stare maile, pa sem naletel na tale najin stik izpred kar nekaj let. Dober tekst,« sem ga pohvalil, saj je v

njem kot nespecialist za to panogo res dobro zaobjel ključne dileme slovenskega založništva, ki se vlečejo še v današnje dni.

Čez kako minuto (Boštjan je namreč svetovni rekorder v hitrosti odgovarjanja, če je pri aparatu) je odgovoril: »Prazgodovina, hehe.«

»Žal je še zmeraj vse isto,« sem odpisal.

Spet je bil hiter: »Razen tega, da je bila takrat fina konjunktura in da sem bil zelo blizu maratonu pod tri ure. ☺«

»Ha, sedaj imaš pa dve knjigi, maraton pod tremi urami pa še lahko stisneš,« sem odvrnil, saj je šla njegova druga knjiga *Upor* ravnokar v tisk in je bil čez nekaj tednov že predviden njen izid.

»Motivator, ni kaj!« je odgovoril.

Takrat je v mojo pisarno stopila Renny, moja žena, s katero delava skupaj že skoraj petnajst let, in me vprašala, kaj počnem. Povedal sem ji, da čistim poštne arhive in da si ravno dopisujem z Boštjanom o maratonu pod tremi urami (pred leti v Madridu je temu prišel kar blizu, potem pa je do nadaljnega obupal) ter da razmišljam, ali bi to teoretično sploh lahko kdaj zmožel tudi jaz. Malo sva se menila o tem, Boštjanu pa sem napisal:

»Ha, ravno sva se pogovarjala z Renny; resno, bi ga ti še lahko stisnil pod tremi urami? Koliko bi potreboval, da prideš do tega? Eno leto? Bi ga sploh lahko stisnil jaz? Koliko bi potreboval? Dve leti odklopa od službe in ostalega, bi potem to sploh šlo?«

Za odgovor na ta vprašanja je porabil nekaj več časa: »Jaz bi potreboval najmanj pol leta zelo intenzivnega in strukturiranega treninga. Predvsem pa bi moral pravilno jesti in odmisлити fitnes, fuzbal, smučanje ... Na to pa nisem pripravljen. Že tako živim preveč asketsko. Ampak ključen je motiv – ta pa ni visok. Zdaj imam po moje v nogah brez resnega naprezanja v istem ritmu čas nekako 3:28. Bolj me zanima kak stokilometrski tek po popolnem brezpotju. Amerika, recimo.

Ti bi pa moral najprej trenirati hitro desetko in jo v pol leta spraviti na 40 minut. Potem pa širitev tega tempa na 15, 20,

25 km ... Brutalni intervali. Še minus osem kil najmanj. Jačanje kolenskih vezi na fitnessu. Skoraj nič hribov – nujno 'podaljšanje' mišic itn.«

Boštjana sem malo bolje spoznal pred enim letom, ko je bral mojo knjigo o pripravah zaležanega pisarniškega človeka na maraton. Bila mu je všeč, odšla sva na skupni tek, ugotovila, da naju zanimajo isti pisatelji, in od takrat sva bila občasno v stiku. Spomladi smo skupaj z Žigom, ki sem ga tudi spoznal prek svoje tekaške knjige, kot trojka odšli na tek ob žici okupirane Ljubljane in ga pretekli v spodobnem času. Takrat smo si obljubili, da najdemo kak dober izziv in se ga lotimo skupaj, a vsak iz svoje perspektive. Predlagal sem, da bi se morda pripravili na gorski tek/pohod dvanajst ur rekorda Šmarne gore, vendar moja ideja takrat ni požela kakega navdušenja. Vprašanje je ostalo odprto.

Sicer nisem čisto dobro vedel, zakaj sem se bil sploh pripravljen meniti o tem. Že po lanskem dunajskem maratonu sem začutil, da so priprave nanj preveč vplivale na moje vsakdanje življenje. Vodenje podjetja, izdajanje revij in knjig ter nenehno spremljanje knjižne in filmske produkcije so bili skupaj s stalnim iskanjem ravnotežja med lastno družino – v njej so poleg Renny še najina hčerka Zoja in sinova Jan in Žiga, ki živita pri bivši ženi in s katerima skušam preživeti čim več kakovostnega časa – nenehno gibanje po robu mogočega v vsakodnevem življenju. Boljša telesna kondicija ob treningu za maraton je moje delovne sposobnosti lepo dvignila in to mi je povsem zadoščalo.

A nekaj je v ekipnih moških projektih, kar me privlači že vse življenje. Že kot najstnik sem se v troje s prijateljskima nekega poletnega vikenda odpravil na dvodnevno turo na Triglav. Ob koncu študija smo se trije prijatelji prvič odpravili v Ameriko in jo v dobrem mesecu dvakrat prevozili po dolgem in še dvakrat počez, dobrih dvajset let kasneje pa v isti zasedbi prevozili še dovršen del legendarne Route 66. Pred dobrimi desetimi leti smo se štirje prijatelji iz Ljubljane odpravili s kolesi na Grintovec, potem pa

smo se letos tik pred začetkom poletja, ob okrogli obletnici, spravili še na gorski maraton štirih občin (gm4o).

Moje največje veselje so moja žena, moji otroci in moje delo, vendar pa – tako kaže moja osebna zgodovina – vsake toliko časa potrebujem še kak postranski projekt v izključno moški družbi. Zato me je potegnilo, da bi šel še na kako dolgo in naporno turo. Potegnilo me je to, da bi jo premagali ekipno.

»Mislím, da se najini interesi morda poklopijo pri sto kilometrih Amerike. Tudi mene klasični maraton ne mika več toliko. Ko daš enkrat skozi gm4o, pride do nekíh novih dimenzij. Šla bi tudi Istra, tam imajo 100 in 160 km, drugo leto je opcija. ☺«

Boštjan ni odlašal: »Amerika in Istra me zelooo zanimata. Nekaj novega. Brez gužve, ampak blizu roba.«

Zamislil sem se in napisal: »Amerika; če bi šel, bi tekél po tistih kanjonih, kjer se dogaja film *127 ur*, marca ali pa aprila, takrat ni prevroče. Moram najti tam kako tekmo.«

Ni nenavadno, če človek sem ter tja malo fantazira. Sam to počnem z neko idealizirano podobo avanturističnih počitnic, pri katerih se na koncu izvlečem z nekaj spretnosti preživetja v divjini. Vseeno pa sem toliko realističen, da vem, da v kaki resnični divjini kot precej običajen mestni škric ne bi preživel več kot nekaj dni. Imam izkušnjo izpred nekaj let, ko smo z najetim avtom vozili po nekem samotnem delu Avstralije, ki ga je sekala urejena in urbano zanesljiva cesta. Drveli smo po njej in občudovali naravo skozi okno udobno klimatiziranega avtomobila, potem pa se ustavili, da bi si spočili in pretegnili noge. Ko sem stopil na plano, je vame butnil tropski avstralski zrak, ki je dal vedeti, da je na prostem treba popiti tudi osem litrov dnevno, če si zmerno telesno aktiven. A še bolj kot vročina, ki bi me v nekaj urah spravila na kolena, je bil pomenljiv zvok narave okoli mene. Divje pritajeni hrušč rastlin in živali v neposredni bližini nekaj metrov stran mi je dal slutiti, da tam ne bi preživel niti ene noči.

Naredil sem spletno raziskavo in iskal ekstremne teke okoli Salt Lake Cityja, kjer je Aaron Rolston pred leti na adrenalinskem kolesarjenju svojo roko za pet dni zagozdil med skalo, potem pa o tem, kako se je vse skupaj zgodilo in kako se je na koncu rešil, napisal knjigo, ki jo je v film *127 ur* adaptiral angleški režiser Danny Boyle. Na koncu se je izbira zožila na dva ultrateka, oba po narodnih parkih – prvi po Zionu, drugi pa po kanjonu Bryce. Tisto območje sem kar dobro poznal, nekajkrat sem se že potepal v bližini. Oba parka se ponašata z lepoto, primerljivo z Velikim kanjonom, hkrati pa z odmaknjeno divjino, ki na teke po njih pripusti le redke. Malce sem razmišljal, potem pa napisal fantoma:

»Živijo. Boštjan me je malo provociral na temo divjega, ekipnega stokilometerskega teka, morda v Ameriki. Ker seveda nisem imun na take stvari, sem malo preštudiral zadeve in našel teren, ki še vedno diši po Divjem zahodu. Bil sem že tam blizu, gre za kanjon Zion, relativno blizu Las Vegasa oziroma Los Angelesa. Tekma je aprila 2014 (4.–5. april), imajo 100 kilometrov in 100 milj, pri čemer 100 kilometrov vsaj v osnovi niti ni tako naporen, ima zgolj 2000 višinskih metrov vzpona, kar je toliko kot pri teku na Grintovec. Tisti od nas, ki dobro natrenirani, gre lahko tudi 100 milj. Druga možnost je še Bryce Canyon, tudi lepa zadeva, ki pa je maja, točen datum še ni znan. V glavnem, dobra priložnost za naš projekt; do aprila drugo leto je obilo časa, tja bi šli za kak teden, par dni za aklimatizacijo, potem tekma, nazaj pa spanje na letalu. Morda je noro, ampak meni je kul. Budžet je karta plus dobrih tisoč dolarjev na osebo plus štartnina. Tukaj so linki:

[Bryce 100](#)

USA (Utah - UT) | 100 miles | May

[Zion 100](#)

USA (Utah - UT) | 100 miles | April

Poglejta in javita. Če bi se kaj dogovarjali, bi se morali kar hitro, da jaz uskladim z vsemi okoli sebe, potem pa še sam s sabo. 😊«

Nekaj časa sem gledal tisti mail. Po eni strani se mi je njegova vsebina zdela prav fino nora, po drugi strani pa sem ga napisal prav zlahka, kot bi šlo za opis izleta za nekaj domačimi ovinki. Nisem želel več kaj dosti pomišljati in poslal sem ga naprej. Ikonna je pokazala, da je bil poslan v sredo, 24. julija 2013, ob 15.25.

Boštjan | **To ne sme biti »še ena obveznost«**

Tole je šlo pa hitro. Nekaj mailov, kak SMS in odločili smo se, da gremo na ultramaraton. Trije pisci, trije tekači, tri povsem različne osebnosti, tri življenjske zgodbe. Namesto refleksije je odločil refleks. Za kaj drugega si, očitno namenoma, nismo vzeli časa. Pri naših letih in izkušnjah si lahko sem ter tja privoščimo tudi takšno »norost«, kot je sledenje impulzom.

Ko smo se – ultraški *kandidati* – dobili v slaščičarni na prvem bojnem posvetu, sem bil ves čas v rahli zadregi. Še en velik cilj. Še ena velika obveznost. Še ena blažja norost. Dodatna odgovornost. In obremenitev za stalno pretrenirano ali obremenjeno telo. Mar ni čas, da se, kot si že (pre)dolgo obljubljam, malo ustavim? Zdaj pa tole.

Uh.

Samo je bil resen. Bolj od vsega ga je zanimala logistika. Žiga je prevzel vlogo zapisnikarja. Bil je nekoliko odmaknjen, a vidno motiviran. Mene je ugrabila *želja*. Nepovratno. Ko mi je Samo poslal link, nisem imel nobenega dvoma, da je to *to*. Vedno sem si želel odteči nekaj takega. Brez imperativa rezultata. Brez gneče. Brez neona in sponzorskih napisov na vsakih pet metrov. V rajski, skoraj nedotaknjeni naravi. Brez ljudi, ki živijo samo za tek. Brez industrije rekreacije. Brez strahu pred porazom. Brez kakršnega koli pritiska. *127 ur*. Popolna identifikacija.

Po petnajstih letih poročanj iz vojn in kriz in vseh mogočih tveganj si takšen tek predstavljam celo kot nekakšno častno upokožitev. Ekstremen tek = ekstremen mir. Na robu je živost najbolj živa. Čista radost! Tudi zaradi ekipe.

Le skoraj nemogoče se mi je zdelo v obstoječi urnik – in načrte – stisniti še ultramaratonski trening. Zato sem predlagal, da Zion (ali kaj podobnega) morda odtečemo leta 2015. A to je bila neužitna in nemudoma ter z gnusom zavržena kost za glodanje. Žiga in Samo sta ugriznila v vabo z letnico 2014 in je nista imela namena izpustiti. Ni me bilo treba kaj dosti prepričevati. Tudi sam sem zagrizel v datum, ki je oddaljen skromnih osem mesecev. Brez težav smo se vse zmenili. Le trenirati bo treba. Živalsko. Ciljno. Najmanj enkrat na mesec tudi skupaj. Tura po skupni izbiri, ki bo »skrajšani posnetek« tekme.

Odpeljal sem se proti domu. Vesel, zmeden, šokiran, motiviran.

Kljub temu da bi moral danes nujno počivati, saj sem zadnjih osem dni v hudi vročini prav vsak dan tekel na polno, sem obul tekaške copate in z Majo, življenjsko sopotnico, krenil na klasično desetko. Začela sva počasi, a tako sem zdržal le slab kilometer. Potem me je razneslo. Preprosto se nisem mogel zadržati. Topel, nežen, motivirajoč in ljubezni do življenja poln večer me je nesel čez Savlje in Ježico. Razen prvega, noben kilometer ni bil počasnejši od štirih minut.

Misli so bile že v Utahu, a na »obstoječo resničnost« so me opozarjala razbolela stegna. Kolena so kar malce klecala: vikend, ki sva ga z Majo preživela v sanjski Logarski dolini, me je pošteno izčrpal. Ne le zaradi rekordne vročine. Tam sem v bistvu začel priprave na naš skupni projekt, ki smo ga v slaščičarni poimenovali *ultrablues*. Vedel sem, da gre Žiga na Grintovec. Vabil me je, naj grem zraven. A nisem – še nisem! – dovolj naitreniran za dva tisoč višinskih metrov v kosu. Driska po krvavem Egiptu, od koder sem poročal o vojaškem državnem udaru in kjer sem preživel lep del zadnjih treh let, me je hudo zdelala.

Letošnja zima in pomlad sta bili ubijalski; moje energetske zaloge so prazne. Dvakrat Egipt, tedni Grčije, Istanbul. Končevanje knjige *Upor: arabska pomlad in evropska jesen*. Pomoč pri velikem delu Mehmedalije Alića *Nihče*. Delov projekt Revolt in alternative za boljši jutri, ki sva ga sprožila s kolegom Andrejem Miholičem. In ob tem še kar težavne razmere doma. Mama, ki že dolga leta boleha za multiplo sklerozo, je vedno slabše. Težko je bilo v vse skupaj umestiti kakor koli smiselni, strukturiran trening. S tem imam tako ali tako velikanske težave.

A tekem sem sorazmerno veliko. Le hribov je bilo premalo. In na Grintovec se ne bi silil. Ko bom v *svoji* pravi formi, se ga lotim z velikim veseljem. Ne maram polovičarstva.

V Logarski dolini sem se v soboto dopoldne takoj zagnal na polno. Tri ure in še malo hribov in doline. Dva resna vzpona. Petintrideset stopinj. Namenoma takrat, ko je bilo najbolj vroče. Da preverim, kje sem. In edini problem je bil – kot po navadi – tek navzdol. Nogometno-smučarsko levo koleno. Kronične težave. A bo že zdržalo. Kaj dosti izbire pač ne bo imelo. Tudi žejalo me ni. Dolga leta sem se namreč pripravljaj, da v najbolj zahtevnih pogojih potrebujem čim manj hrane in vode. In ta »forma« še vedno drži.

A od zdaj naprej bom bolj pazljiv. Stanje stalne pretreniranosti moram razbiti in se, vegetarijanec že enaindvajset let, posvetiti primerni prehrani. Drugače bo račun še prehitro izstavljen.

S Samom se bolje pozna dobro leto. Interesi se redko tako prekrijejo. Philip Roth. Cormac McCarthy. Paul Auster. Martin Amis. In filmi. Kljub povsem različnim izhodiščem. Samo me je v nekaj skupnih tekih naučil teči tudi počasi. Čisti užitek, ko se vsaj dvakrat na teden človek malce vleče, namesto da goni na polno.

Z Žigom se poznavata dlje časa. Kljub temu da do srečanja ob predstavitvi Samove knjige tako rekoč deset let nisva bila v stiku, imava neverjetno podoben življenjski DNK. Mladost na stopnicah – navijaška »kariera« v zeleno-beli barvi. Olimpija. Punk. Hard Core. Telovadnica na Taboru. Pisanje. (Ne le) rekreacijski tek. Podobne obsesivno-kompulzivne motnje. Solidno izhodišče ...

Po divji soboti je sledila »regeneracijska nedelja«. Ura gorskega teka. Ampak brez svežine in na najbolj vroč dan v letu. Že dolgo nisem bil tako utrujen. Vendar sem vseeno komaj čakal, da se je v ponedeljek po osemintridesetih stopinjah nad Ljubljano zlilo in sem šel med polomljenimi drevesi in tuljenjem gasilskih siren teč v hudem dežju. Brez majice. Hladen tuš sredi razbeljenega mesta. Pozabil sem na trde noge in nizko raven glikogena. In komaj čakal, da se dobimo na »odločilnem sestanku«.

Veselim se vsakega kilometra, ki nas čaka v naslednjih mesecih, in še posebno stotih v Utahu. Kljub temu da bomo verjetno pošteno najebali. *No pain, no gain*. Upam le, da mi bo uspelo krmariti med vsemi obveznostmi in ne povsem zanemariti že tako dodobra oskubljenega družabnega življenja. A naš projekt je zame smiseln le, če ga lahko izpeljem, ne da bi spremenil način svojega življenja. Niti ene same strani manj ne mislim prebrati. Niti enkrat v »korist« teka ne bom rekel ne smučanju ali nogometu. Ali zanemarjal svojih najbližjih. Enako velja za službo.

Žiga | **Kadar mi je zares težko, se vrnem na začetek, v tekaško materno**

Redke so stvari, ki spodmaknejo tla pod nogami ter povzročijo padanje, za katerega si želiš, da se ne bi končalo. Še redkejši pa so trenutki, ko te celostno nadgradijo sočlovekove ideje. To še posebno velja v medijsko-ustvarjalnem svetu, ki ga na relaciji

tiskani mediji–TV–radio–splet–mladinska literatura aktivno živim zadnjih petnajst let in v katerem so dobre ideje posameznikova osebna izkaznica. Enkratna ideja je povzročila, da so se v enotno misel in željo po dogodivščinah spontano ujele misli treh ljudi. Treh moških, treh različnih modelov z različnimi osebnimi zgodbami in drugačnimi izhodišči, a z nekaterimi skupnimi preferencami in potrebami. Sto kilometrov na poti skozi neznano, nedoživeto, slikovito.

Ja, takšnih mailov, ki bi te nasmejali in privzdignili do te mere, da bi najraje zatulil, v življenju ne dobiš veliko. Glede na to, da je bil – kot nekakšen osebni tekaški vrhunec tega leta – pred menoj naslednji vikend tek na Grintovec, za katerega sem se že nekaj časa tudi usmerjeno pripravljaj, tajming ne bi mogel biti bolj primeren.

Grintovec se je z leti izluščil kot moj osebni osrednji tekaški iz-ziv. Za seboj sem imel dve desetletji teka, nekaj maratonov, gorskih tekov in polmaratonov. Sam pri sebi sem vedel, da v zadnjih letih pospešeno iščem resnejši tekaški preizkus ter z njim kondicijsko, zrelostno in osebnostno rast. Teka nikoli nisem razumel kot le fizično dejanje, lovljenje rezultatov ali izgovor za druženje, temveč kot celovito doživetje, potovanje med različnimi občutji, spoznanji in navdihom.

Zato sem se razveselil, ko so mi znova naproti prišle strme poti Grintovca, vesel pa sem bil tudi dejstva, da sem se nanje sposoben podati kolikor toliko suvereno. Po naši odločitvi mi je postalo jasno, da bi v primeru uspešnega vzpona na vrhu Grintovca nemara lahko začutil nekaj novega in svežega. S takšnimi mislimi sem se znašel pri izviru Kamniške Bistrice, na štartu grintovškega gorskega teka.

Ko sem zagrizel v prvi resnejši klanec, ki se začinja po spodnji postaji žičnice, mi je postalo jasno, da bom dobil tisto, po kar sem prišel. Grintovec me bo s svojim neverjetnim vzponom spet preizkušal in silil k predaji. Ta gora od tebe zahteva, da jo

nenehno zalivaš s svojim znojem, da jo hraniš z najljubšimi citati iz filmov in knjig in da ji izročiš tiste refrene pesmi, ki ti v težkih trenutkih prinašajo pogum, odločnost in borbenost. Grintovec, ta peklenški hrib nebeških razsežnosti, je med tekmo s teboj ves čas v pristni komunikaciji. Zanima ga, kdo si in zakaj si tu. Hlasta po tvoji najbolj iskreni osebni mantri. Brez izmenjane besede te hoče spoznati in začutiti, da bi se lahko odločil. Odločil pri tem, ali te bo sploh spustil na svoj resnični vrh, ki se nahaja dosti višje od izmerjene oznake 2558 metrov. Šele ko te začuti, ti dovoli, da se spoznaš tudi sam. In to je njegova resnična veličina.

Ne vem, zakaj, ampak tokrat sem se med prebijanjem na vrh vztrajno vračal na začetek svojih tekaških poti. Morda sem si preveč površno zamislil, kaj me čaka, in me je strmi vzpon zato resno preizkušal in tudi dodobra načel. O, da, čisto mogoče je, da sem se kakih tristo metrov pod Zoisovo kočo na Kokrškem sedlu, ko te strmina do popolnosti razgali, za nekaj trenutkov celo zasmilil samemu sebi, kar ob takšnem početju zagotovo ne pomaga. A sem se hitro zbral. Kadar mi je zares težko, se vrnem na začetek, v tekaško maternico, in v čas, ko sem prve tekaške kilometre ubiral okoli Žal v košarkarskih copatih, medtem ko se je večina vrstnikov »zapijala« na srednješolskih zabavah. Zna biti da sem posegel po iskrenem trenutku tekaške meditacije, ko brskaš po sebi ter iščeš voljo in moč in ko se v želji po premostitvi neugodja umakneš pred zunanjim svetom z namenom, da bi se vanj vrnil močnejši.

Da, moj tek je skozi leta postal dejanje, ki presega zgolj fizični napor. Dejanje, ki plemeniti moj vsakdan ter mi z gibanjem daje natanko to, kar pričakujem od njega. Med sivimi skalami se spominjam čara prve desetke, izkušnje prvega vzpona, gostobesednega klepeta samega s seboj v dežju, sanjarij v snegu, opoja v cilju prvega maratona ... Spominjam se, kako sem se ob tekaških korakih spoznaval, otipaval trenutke svoje šibkosti in nemoči, taval v mračnih mislih, srečeval verze, kitice, ideje, misel, smisel ...

Daljši in intenzivnejši kot so postajali moji teki, skromnejši sem postajal sam in bolj sem bil pripravljen na dialog s seboj.

Ko jo že rahlo omotično ubiram po vršni piramidi, priznavam Grintovcu, da mi je vnovič pomagal na poti k sebi, in se sprašujem, ali podobne misli divjajo tudi pri drugih tekačih. Na vrhu uživam, čeprav desna stegenska mišica ječi v krču ter je vse skupaj nekoliko zamegljeno in oddaljeno. Na okrepčevalnici vzamem vodo in nekaj koščkov čokolade, poiščem svoj kotiček, sedem in s pogledom objamem bližnje stene, poti in vrhove. Ta trenutek ne potrebujem ničesar drugega. Kmalu zaprem oči in v mislih podoživim celotni vzpon. Eden najtežjih gorskih tekov v Evropi se je zgodil na enega najbolj vročih dni leta. Vremenoslovci so odsvetovali pretirano aktivnost in izpostavljenost soncu. Kljub temu nas je šlo veliko vse do vrha. S pravim odnosom v glavi je človek zmožen marsičesa. Omahljivost v takšnih primerih ne pride v poštev, saj lahko oslabi fizično še tako dobro pripravljenega človeka. Komaj vidno pogladim sivo kamenje in nastavim lice blagodejnemu vetru. Tam zgoraj mi postane jasno, da sem takšnim napornim trenutkom hvaležen, da jih potrebujem, saj me pahnejo v stanja blizu blaženosti.

Med vračanjem v dolino razmišljam o načrtovani ameriški ekipni preizkušnji in priklimam spoznanju, da je konec julija na najvišjem vrhu Kamniško-Savinjskih Alp prišlo do trenutka, ko sem v svoji domišljiji prvič stopil na štartno črto ultrabluesa.

Ko blizu gozdne meje srečam ženo Vesno in sina Lina, se razveselim kot majhen otrok. Poslal sem jima SMS-sporočilo, da ju želim, da ju moram videti in se z njima podružiti v tem enkratnem okolju. Želel sem deliti nakopičena občutja in spoznanja in njuna družba je pomenila piko na i popolnemu dnevu ter točko vrnitve. Prešerno razpoloženje dopolni najstniško nabriti SMS, ki mi ga je poslala hčerka Nia.

»*Ta star*!, a si še živ?«

O, še kako sem živ, deklíč. Z eno roko primem Vesno, z drugo Lina. Čutim, da bo izziv, ki je pred menoj, hkrati tudi izziv za vso družino. Ko se bližamo avtu, se zavedam, da sem si odprl še eno novo fronto, ki bo veliko zahtevala od mene. Vendar pa se mi zdi, da imam kljub svoji blago nori odločitvi vso njihovo podporo. Vedo, da mi tek pomaga krotiti stres, s katerim se soočam v vsakdanjem življenju, in mi omogoča poglobljeno razmišljanje, nujno potrebno za ideje in pisanje.

Samo | **Boštjan v Logarski dolini, Žiga na Grintovcu, jaz pa ...**

Kompanjona, tako sem nas poimenoval po Žigovi zbirki mladinskih romanov, sta se na naš načrt odzvala z brutalnim vikend treningom, jaz pa sem se odzval s počitkom. Boštjan se je dobre tri ure podil okoli Logarske doline, najbrž s tempom, ki ga sam ne bi zmoget slediti niti s kolesom, Žiga je v izvrstnem času – dve uri in štiriindvajset minut – prišel na vrh Grintovca (pred leti, ko sem šel najhitreje, sem potreboval četrte ure več), jaz pa sem v soboto zvečer opravil svoj standardni desetkilometrski tek v eni uri, naslednji dan pa pri ponovnih tridesetih večernih stopinjah odtekel še »hitrih« sedem kilometrov. In to je bilo vse.

Verjamem v počitek in regeneracijo. Predvsem zato se letos nisem hotel udeležiti teka na Grintovec, čeprav sem bil pripravljen zanj, saj mislim, da vsaka prava tekma dodobra izmolze organizem. Na njej daš od sebe pač najboljše, kar imaš, ne glede na to, ali si v športnem smislu tak »ziheraš«, kot sem jaz. Moram se paziti, sem se prepričeval, in bil hkrati na preži, da se ne bi v zadnjem trenutku impulzivno prijavil na dirko. Vročina je bila dober izgovor za to. Sem pa nestrpno čakal, da mi bo Žiga poslal SMS, da mu je uspelo.